

NOTA BREU

Notes sobre la flora del Montseny (Catalunya), 1

Notes on the flora of Montseny (Catalonia), 1

Josep Nuet Badia*

* Gran Via de les Corts Catalanes, 1041, 1r D. 08020 Barcelona. A/e: josepnuet@arrakis.es

Rebut: 27.03.2015. Acceptat: 09.04.2015. Publicat: 29.05.2015

Durant els darrers temps he dedicat una especial atenció a estudiar la flora del Montseny, individualment i, algunes vegades, amb la col·laboració dels amics de l'Equip de Recerca Botànica Ramon Pujol i Alsina, del Centre Excursionista de Catalunya. Fruit d'aquesta recerca és la troballa d'alguns tàxons nous per a la flora de l'esmentat massís i també el coneixement més afinat de la distribució d'algunes espècies poc comunes a la muntanya. En aquesta nota i en altres de posteriors donaré notícia de les troballes més rellevants.

Les coordenades UTM de les citacions són expressades en el datum ED50. Els plecs testimoni els conservo al meu herbari.

Astragalus sesameus L.

OSONA: el Brull, aparcament del costat de l'església, 31TDG4229, 840 m, vegetació ruderal en terreny calcari (Triàsic), 17-V-2014, J. Nuet (herb. pers.).

A Catalunya, s'estén per la Serralada de Marina, la Serralada Prelitoral –des del Moianès fins al Port–, la Depressió Central Catalana, i en altres sectors del Gironès i del Pla de l'Estany, sempre, però, per sota 700 m, en els pradells d'herbes anuals. Com que viu en un talús sec cobert de vegetació ruderal a l'aparcament, es podria especular que ha estat introduïda artificialment en arranjar aquest espai. A Font (2015) i a Barber (2014) no hi ha cap citació concreta del massís del Montseny.

Campanula speciosa Pourr. subsp. *affinis* (Schult.) Font Quer
VALLÈS ORIENTAL: Tagamanent, grau de la Vila, 31TDG4823, 450 m, vegetació rupícola en terreny calcari (Triàsic: Muschelkalk), 1-II-2015 *vidit* J. Nuet.

Hem detectat aquest tàxon per la roseta de fulles de textura aspra i marges ondulats, arrelant en el caire d'un cingle inabastable. Per altra banda, les citacions que coneixem de la vall del Congost són fetes als cingles del Bertí, al vessant dret de la vall. Com que hi ha els mateixos materials i, bàsicament, els mateixos hàbitats a banda i banda de la vall, és lògic que es trobés també al Montseny. A Font (2015) i a Barber (2014) no hi ha cap citació concreta del massís del Montseny.

Corydalis solida (L.) Clairv. subsp. *solida*

OSONA: Viladrau, coll Pregon, 31TDG4928, 1.525 m, vorada de la fageda en terreny esquistós (Cembroordovicià), 11-IV-2014, *vidit* J. Nuet & À. Romo; pla del Barral, 31TDG5028, 1.550 m, a l'interior de la fageda en terreny esquistós (Cembroordovicià) 11-IV-2014, *vidit* J. Nuet & À. Romo; turó Gros del Pujol, 31TDG4829, 1.570 m, marge de la fageda en terreny esquistós (Cembroordovicià), IV-1999, *vidit* J. Nuet; el Brull, Amorriador del Bac, 31TDG4629, 1.525 m, vorada de la fageda en terreny esquistós (Cembroordovicià), 14-V-2014, *vidit* J. Nuet.

Planta rara al Montseny. A Font (2015) hi consten dues citacions concretes: sot de la Fagetona –on també l'hem observada–, al massís de Matagalls, i als Castelletes, a les Agudes. Probablement, la seva floració primerenca fan que hagi passat desapercibuda. La seva ecologia al Montseny és força precisa: viu als boscos ombrívols, generalment a les fagedes –és considerada característica de l'ordre *Fagetalia*– on entra una mica de llum, i als marges del bosc, però sense rebre gaire insolació directa, sobre sòls força humífers, de color bru fosc, eutròfics, sense arribar a ser nitròfils.

Epipactis microphylla (Ehrh.) Swartz

VALLÈS ORIENTAL: Tagamanent, sota la Vila, 31TDG3922, 660 m, alzinar en terreny calcari (Triàsic), 24-VI-2010, *vidit* J. Nuet (testimoni fotogràfic publicat a Nuet, 2011: 78-79).

Nova localitat d'aquesta orquídia rara al Montseny. No més havia estat citada, sense concretar el lloc, per Maymó (2004: 91), i a la Calma, entre el Cafè i els corrals d'en Perera (Pié *et al.* 2010: 117). Les localitats més properes on ha estat citada aquesta orquídia són situades als cingles del Bertí. A Barber (2014) no hi ha cap citació concreta del massís del Montseny (Figura 1).

Equisetum hyemale (L.) Nutt.

OSONA: Seva, sot de les Hortes de Sobrevia, 31TDG4823, 450 m, vegetació fontinal en terreny esquistós (Cembroordovicià) 1-II-2015, J. Nuet (herb. pers.).

NOTA BREU

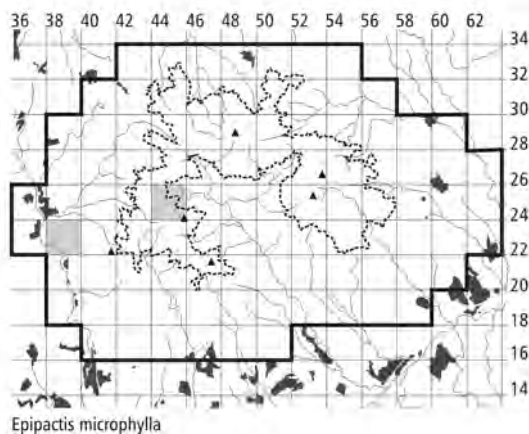

Figura 1. Mapa de distribució d'*Epipactis microphylla* al Montseny, segons el reticle UTM de 2 km de costat.

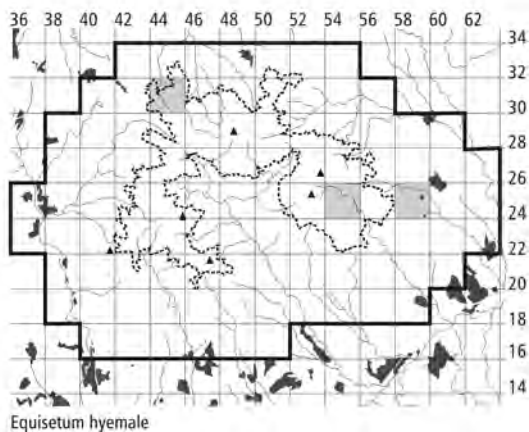

Figura 2. Mapa de distribució d'*Equisetum hyemale* al Montseny, segons el reticle UTM de 2 km de costat.

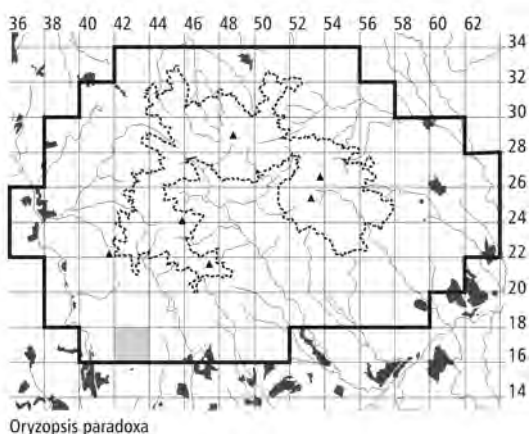

Figura 3. Mapa de distribució d'*Oryzopsis paradoxa* al Montseny, segons el reticle UTM de 2 km de costat.

L'hem trobada en el mulladiu d'una font, on el sòl és xop, però amb un corrent d'aigua molt lleu, en un indret de mitja

ombra. Nova localitat situada al sector de Matagalls, d'una planta rara al Montseny. Totes les citacions que se'n coneixen corresponen a la façana marítima del Montseny, des de Santa Fe (Panareda & Nuet, 1983: 494 i 499) fins a Riells (Pié *et al.* 2010: 117), entre 560 i 1.170 m (Figura 2).

***Euphorbia villosa* Waldst. & Kit. ex Willd.**

VALLÈS ORIENTAL: Fogars de Montclús, carretera de Fontmartina a Santa Fe, 31TDG5323, 1.071 m, vegetació ruderal en terreny esquistós (Cambroordovicià), 23-V-2014, J. Nuet, (herb. pers.).

Planta que, a Catalunya, s'estén pel Prepirineu oriental i per les terres baixes de la Selva i el Gironès. Ha estat indicada escadusserament al sector oriental del Montseny (Bolòs *et al.*, 1986), sense localització concreta, i a Breda (Font 2015), on tindria, el límit en el sector sud de la seva àrea de dispersió. El fet que estigui en el regall de la carretera fa perillar-ne la supervivència per qualsevol operació de manteniment viari, ben lògica, tanmateix.

***Galinsoga quadriradiata* Ruiz & Pav. [= *G. ciliata* (Raf.) S.F. Blake]**

OSONA: el Brull, torrent de Riudeboix, 31TDG4529, 1.028 m, marge de la carretera en terreny silici (Cambroordovicià), 16-XI-2012, J. Nuet (herb. pers.).

Planta higronitròfila d'origen sud-americà, que va ser detectada per primer cop a Catalunya, a Tordera (Rovira, 1987: 88). Prop del massís també ha estat indicada de l'estació de Palautordera i a prop de Sant Celoni, al costat de la riera de Trentapasses (Nuet, 1990: 158-159). A Font (2015) i a Barber (2014) no hi ha cap citació concreta del massís del Montseny.

***Milium effusum* L.**

OSONA: Viladrau, molí de la Barita, 31TDG4634, 640 m, vegetació ripària en terreny granític (Carbonífer-Permià), *vidit* J. Nuet, 22-VIII-2013; SELVA: Arbúcies, sot del Crous, 31TDG5430, 526 m, vegetació ripària en terreny granític (Carbonífer-Permià) *vidit* J. Nuet & O. Barceló, 15-VI-2013.

Hem detectat aquest tàxon a vora l'aigua, dins de vernedes, seguint una mica el captament de *Cardamine heptaphylla*, que busca refugi en els boscos de ribera de sòl humit, més que no pas a la fageda relativament seca. Les dues citacions que presentem –que no hem recol·lectat, atesa l'escassetesa d'exemplars–, a més, es troben a un nivell força inferior al que consta en la flora del Montseny de Bolòs *et al.* (1986: 85).

***Oryzopsis paradoxa* (L.) Nutt.**

VALLÈS ORIENTAL: Cànoves i Samalús, pista al coll de Carpis, 31TDG4217, 700 m, en la vegetació del marge del bosc sobre terreny calcari (Devonià), 13-IX-2014, J. Nuet (herb. pers.).

A Catalunya, aquesta planta arrela a la Serralada Prelitoral des del Moianès cap al S, a Garraf, i també al Pirineu orien-

tal: l'Albera, l'alta Garrotxa, i al Montsec, principalment. Al Montseny es troba en un dels pocs sectors calcaris del massís. A Font (2015) i a Barber (2014) no hi ha cap citació concreta del massís del Montseny (Figura 3).

Agraïments

Agraeixo a la direcció del Parc Natural de Montseny, de la Diputació de Barcelona, l'autorització per a dur a terme els estudis de fitodiversitat al massís del Montseny.

Bibliografia

- BARBER, J. (dir.) 2014. *Pla de conservació del Parc Natural del Montseny. Reserva de la Biosfera*. Diputació de Barcelona, Servei de Parcs Naturals. Barcelona. 560 p.
- BOLÒS, O., NUET, J. & PANAREDA, J. M. 1986. *Flora vascular del Montseny*. P. 41-92. In: Terradas, J. & Miralles, J. (eds.) *El patrimoni biològic del Montseny, Catàlegs de flora i fauna*, 1. Diputació de Barcelona, Servei de Parcs Naturals. Barcelona. 171 p.
- MAYMÓ, M. 2004. Aproximació al coneixement de les orquídies del Montseny. *Anuari del Centre d'Estudis de Granollers*, 9: 83-108.
- NUET, J. 1990. Noves dades sobre la dispersió i l'ecologia de *Galinsoga ciliata* (Rafin.) S. F. Bleke a Catalunya. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 18: 158-159.
- NUET, J. 2011. *Atlas d'orquídies de Catalunya*. Col·lecció Cavall Bernat, 67. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona. 191 p.
- PANAREDA, J. M. & NUET, J. 1983. La cartografia de la flora del Montseny en reticle UTM d'1 km de costat: plantejaments i primers resultats. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 14: 489-499.
- PIÉ, G., VILAR, L. & SÁNCHEZ, S. 2010. Estudis corològics de plantes vasculares del Montseny. *Monografies del Montseny, VII*, Col·lecció Documents de Treball, sèrie Territori, 18: 115-118.
- ROVIRA, A. 1987. *Galinsoga ciliata* (Rafin.) S. F. Bleke, adventícia nova per a Catalunya, i altres aportacions. *Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 54 (Sec. Bot., 4): 88.
- FONT, X. 2015. Mòdul Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. Generalitat de Catalunya, Universitat de Barcelona. Disponible en: <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html> [Data de consulta: 26 març 2015]